

APSTIPRINĀTS  
ar 14.06.2007. Senāta  
sēdes lēmumu Nr. 06-37

58

**Ventspils Augstskola**

Ventspils, Inženieru iela 101  
Ekonomikas un Pārvaldības fakultāte  
T. 3629653, Fakss 3629660

---

**VeA maģistra profesionālās studiju programmas**

# **„Uzņēmējdarbības vadība”**

**pašnovērtējuma ziņojums par 2004. / 2005. akadēmisko  
gadu**

---

**Ventspils  
2006**

## Pašnovērtējuma ziņojuma saturs

1. Studiju programmas mērķi, uzdevumi, apjoms un realizēšanas forma.....	2
2. Studiju programmas atbilstība profesionālas augstākās izglītības standartam.....	3
3. Studiju programmas realizācija.....	4
3.1. Studiju programmas un tajā iekļauto kursu lekciju, praktisko nodarbību, semināru apraksts.....	4
3.2. Studiju programmas realizācija 2004./2005. akadēmiskajā gadā.....	6
3.3. Starpaugstskolu un starptautiskā sadarbība.....	7
3.4. Programmas tehniskā bāze.....	7
4. Uzņemšana 2005. gadā.....	8
5. Studiju programmas attīstība līdz 2013.gadam.....	8
5.1. Studiju programmas attīstības principi.....	9
5.2. Maģistra darbu izstrādes pilnveidošana.....	11
5.3. Studiju programmas fokusēšana uz inovatīvo biznesu.....	11
5.4. Angļu valodas lomas mācību procesā paaugstināšana.....	11
5.5. Pasniedzēju kvalifikācijas celšana .....	11
5.6. Maģistrantu skaita uzturēšana, programmas popularizēšana.....	12

# 1. Studiju programmas mērķi, uzdevumi, apjoms un realizēšanas forma

Ventspils Augstskolas profesionālās studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” maģistra profesionālā grāda iegūšanai uzņēmējdarbības vadībā īstenošana tika uzsākta 2001.gada 1.septembrī, pamatojoties uz LR Izglītības un zinātnes ministrijas 2001. gada 7. jūnijā izsniegto licenci.

VeA Senāta lēmums par studiju programmas īstenošanas sākšanu “Par Vadībzinātnes maģistra profesionālās studiju programmas apstiprināšanu Ventspils Augstskolā” Nr.01-13 pieņemts 07.06.2001.

2003. gada 29.-30. aprīlī maģistra studiju programmu “Uzņēmējdarbības vadība” novērtēja akreditācijas ekspertu komisija prof. V.Kozlinska, prof. V.Kundrotas un prof. V.Kingas sastāvā.

Saskaņā ar ekspertu komisijas viedokli, VeA Uzņēmējdarbības vadības maģistra profesionālā studiju programma tika akreditēta ar LR IZM Akreditācijas komisijas 2003. gada 28. maija lēmumu Nr. 636 uz laiku līdz 2009. gada 31. decembrim (26.06.2003. izsniegta „Studiju programmas akreditācijas lapa” Nr. 014-594 Ventspils Augstskolai ar tiesībām īstenot akreditēto profesionālo studiju programmu „Uzņēmējdarbības vadība” un piešķirt maģistra profesionālo grādu uzņēmējdarbības vadībā un uzņēmējdarbības vadītāja kvalifikāciju.)

Uzņēmējdarbības vadības maģistra profesionālās studiju programmas galvenais mērķis ir veicināt maģistranta pilnveidošanos par augsti kvalificētu speciālistu, veikt padziļinātas studijas pārvaldības teorijā, starptautiskās uzņēmējdarbības, ekonomikas, finansu, moderno komunikāciju un IT pārvaldībā, kuras noslēdzas ar maģistra darba izstrādi un aizstāvēšanu. Mērķa sasniegšana nodrošinātu sociālo zinātņu maģistra grāda ieguvu uzņēmējdarbības vadībā.

Maģistram jāklūst par uzņēmējdarbības vadības augstākās kvalifikācijas speciālistu, kurš spēj vadīt uzņēmumu globalizācijas, integrācijas un “jaunās ekonomikas” vidē un kura zināšanas un prasmes atbilst pasaulē vispāratzītam standartam par otro profesionālo grādu vadības zinātnēs (Master of Business Administration).

Studiju programmā tiek realizēti sekojoši uzdevumi:

- 1) Sniegt studējošiem dziļas teorētiskas zināšanas un attīstītas praktiskas iemaņas, kuras nepieciešamas gan pārvaldībā, gan praktiskajā uzņēmējdarbībā tās visdažādākajās formās, gan arī uzņēmējdarbības un ekonomisko procesu teorētiskajā analizē. Panākt, lai iegūtās zināšanas ļautu izprast un tālāk analizēt uzņēmumu kā elementu uzņēmējdarbības vidē, izprast saiknes starp uzņēmumu un vidi un vadītāja lomu šo saikņu veidošanā (18.1 daļas kursu ietvaros).
- 2) Paplašināt studējošo redzesloku gan par mūsdienu pārvaldības, uzņēmējdarbības un tās vides aktualitātēm, gan arī par vadītājiem aktuāliem humanitāriem, sociāliem un dabaszinātņu jautājumiem (18.2, 18.3 daļu kursu ietvaros).
- 3) Sagatavot programmas absolventus studijām doktorantūrā.

Uzņēmējdarbības vadības maģistra profesionālā studiju programma tiek realizēta tikai pilna laika studiju formā. Tās apjoms ir 80 kredītpunkti, ko studenti apgūst 2 studiju gados (4 studiju semestros).

## **2. Studiju programmas atbilstība profesionālas augstākās izglītības standartam**

Ventspils Augstskolas Uzņēmējdarbības vadības maģistra profesionālā studiju programma ir izstrādāta saskaņā ar profesijas standartu "Uzņēmumu un iestāžu vadītājs" un atbilst visām standarta prasībām.

Profesijas standarts "Uzņēmumu un iestāžu vadītājs" tika apstiprināts ar Izglītības un zinātnes ministrijas 2002. gada 16. maija rīkojumu Nr. 283. Profesijas standarts sniedz sekojošo nodarbinātības aprakstu:

"Uzņēmuma/iestādes vadītājs nosaka un formulē uzņēmuma vai iestādes darbības pamatprincipus, plāno un vada darbu atbilstoši uzņēmuma vai iestādes mērķiem, saskaņā ar LR un starptautisko likumdošanu un nozares aktiem. Standarts attiecas uz uzņēmumu komerclikuma izpratnē vadīšanu, kā arī uz tādu iestāžu un organizāciju vadīšanu, kuras atbilstoši komerclikumam nav uzskatāmas par uzņēmumiem, bet savu darbību veic saskaņā ar komercdarbības principiem".

Standartā ir sniegts apraksts uzņēmumu un iestāžu vadītāja pienākumiem, uzdevumiem, īpašiem faktoriem, kas raksturo darba vidi, vadītāja kopīgām profesionālām prasmēm, vispārējām prasmēm un spējām, specifiskām prasmēm profesijā, uzņēmumu un iestāžu vadītāja zināšanām.

Standarts paredz sekojošas uzņēmumu un iestāžu vadītāja zināšanas:

- 1) uzņēmējdarbības būtiskās funkcionālās sfēras: marketinga vadīšana, finansu vadīšana, finansu un vadības grāmatvedība, personāla vadīšana un vadības psiholoģija, darba tiesiskās attiecības, ražošanas/pakalpojumu organizēšana, loģistika, vadības informācijas sistēmas, kvalitātes sistēmu vadība, darba aizsardzība, komercdarbības likumdošana;
- 2) teorētiskās zināšanas nodrošinot ekonomikas un vadības zinību izpratni un apguvi: ekonomikas teorija, ekonomiski matemātiskās metodes;
- 3) integrējošās zināšanas un prasmes: stratēģiskā vadīšana, starptautiskā komercdarbības vide;
- 4) vispārējās zināšanas un prasmes: valsts valoda, svešvaloda, komunikāciju prasme.

Programmas atbilstību standartam nodrošina programmā iekļauto studiju kursu saturs.

60

### 3. Studiju programmas realizācija

#### 3.1. Studiju programmas un tajā iekļauto kursu lekciju, praktisko nodarbību, semināru apraksts

Latvijas Republikas Ministru kabineta 2001. gada 20. novembra noteikumu Nr. 481 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” 18.pants nosaka:

18. Maģistra programmas obligāto saturu veido:

18.1. studiju kursi, kas nodrošina jaunāko sasniegumu apguvi nozares teorijā un praksē un kuru apjoms ir vismaz 7 kredītpunkti;

18.2. pētnieciskā darba, jaunrades darba, projektēšanas darba un vadībzinību studiju kursi, kuru apjoms ir vismaz 5 kredītpunkti;

18.3. pedagogijas un psiholoģijas studiju kursi, kuru apjoms ir vismaz 2 kredītpunkti;

18.4. prakse, kuras apjoms ir vismaz 6 kredītpunkti;

18.5. valsts pārbaudījums, kura sastāvdaļa ir maģistra darba vai diplomdarba (diplomprojekta) izstrādāšana un aizstāvēšana un kura apjoms ir vismaz 20 kredītpunktu.

Paragrāfs	Atšifrējums	Faktiskais KP skaits	Minimālais KP skaits
18.1.	Studiju kursi, kas nodrošina jaunāko sasniegumu apguvi nozares teorijā un praksē	35	7
18.2.	Pētnieciskā darba, jaunrades darba, projektēšanas darba un vadībzinību studiju kursi	22	5
18.3.	Pedagogijas un psiholoģijas studiju kursi	4	2
18.4.	Prakse	6	6
18.5.	Maģistra darbs	20	20

VeA piedāvātie studiju kursi, kas nodrošina jaunāko sasniegumu apguvi nozares teorijā un praksē:

	Studiju kurss	Kursa autors	Kredītpunkti
1.	Uzņēmumu vadība	Asoc. prof. V.Kozlinskis/ Asoc. prof. G.Grizāns	4
2.	Menedžmenta ekonomika	Asoc. prof. A.Jaunzems	4
3.	Lēmumu pieņemšanas kvantitatīvās metodes	Asoc.prof. A.Jaunzems	4
4.	Jaunās informācijas tehnoloģijas uzņēmējdarbībā	Asoc.prof. S. Hīļkevičs / Asoc. prof. U.Rozevskis	4
5.	Stratēģiskā pārvaldība	Asoc.prof.A. Dzedons	4
6.	Vadības informācijas sistēmas un informācijas sistēmu pārvaldība	Lektors A.Baķis	4
7.	Biznesa angļu valoda I	Lektore I.Vizule	2
8.	Biznesa angļu valoda II	Lektore I.Vizule	2

4

9.	Biznesa angļu valoda III	Lektore M.Koha	2
10.	Valstu saīdzinošā politika	Asoc. prof. J.Prikulis	2
11.	Sabiedriskās attiecības	Lektore D.Ivsiņa	1
12.	Krīzes pārvaldība	Asoc. prof. S.Hilkevičs	2

VeA piedāvātie pētnieciskā darba, jaunrades darba, projektēšanas darba un vadībzinību studiju kursi:

	<b>Studiju kurss</b>	<b>Kursa autors</b>	<b>Kreditpunkti</b>
1.	Darba tiesiskās attiecības un darba aizsardzība	Lektore L.Piusa / Lektors A.Dupats	2
2.	Jaunākās pētījumu metodes vadības zinātnēs	Lektore I.Balode	4
3.	Finanšu un investīciju pārvaldība	Prof. J.Vucāns	4
4.	Starptautiskie finanšu pārskatu sagatavošanas standarti	Asoc.prof. D. Daņēviča	2
5.	Audits	Lektore J.Jaunzeme	2
6.	Projektu vadīšana	Lektore D.Štefenberga	2
7.	Organizācijas teorija	Lektore D.Cāļte	2
8.	Uzņēmuma un nekustamā īpašuma vērtēšanas metodes	Lektors D.Smimovs	4

VeA piedāvātie pedagogijas un psiholoģijas studiju kursi

	<b>Studiju kurss</b>	<b>Kursa autors</b>	<b>Kreditpunkti</b>
1.	Vadības psiholoģija	Asoc. prof. V.Reņģe	2
2.	Personāla vadīšana	Lektore L.Piusa/ Lektore A.Jansone-Freiberga	2

### 3.2. Studiju programmas realizācija 2004./2005. akadēmiskajā gadā

2005. gada 17. jūnijā notika pēc kārtas jau trešais Ventspils Augstskolas Uzņēmējdarbības vadības maģistra studiju programmas izlaidums, kad minēto programmu absolvēja 27 profesionālo maģistra grādu Uzņēmējdarbības vadībā ieguvušie maģistranti, kuŗu vidū bija arī 6 iepriekšējā gada studenti.

Starp absolventiem liela daļa ir Ventspils uzņēmumu un pašvaldības institūciju nodaļu vadītāji un citi vadošie darbinieki un galvenie speciālisti (Ventspils pilsētas dome, Ventspils Lidosta, Ventspils Izglītības pārvalde, Ventspils Muzejs, AS "Latvenergo", AS "Ventamonjaks", AS „Kālija Parks” Hansabanka, Unibanka, NORD/LB, PARx banka, VID Ventspils nodaļa, u.c.)

Maģistru darbu izstrādāšana VeA maģistrantiem palīdzēja problēmu izpētē un risinājumu meklēšanā, turpmāk veicot tiešos darba pienākumus. Iegūtais maģistra grāds daudziem absolventiem ir bijis nozīmīgs karjeras izaugsmē. Visi izstrādātie un aizstāvētie maģistra darbi atbilda Ventspils Augstskolas izvirzītajiem nosacījumiem par maģistra darbu izstrādāšanu.

Diemžēl 3 no maģistrantiem dažādu iemeslu dēļ neizstrādāja maģistra darbus.

61

Studiju programma pirmajos trijos tās realizēšanas gados kopumā ir bijusi īstenota atbilstoši studiju plānam,

2. kursā tika pārcelti visi maģistranti no pagājušā gada 1. kursa maģistrantiem.

Šobrīd maģistrantūras studiju programmā notiek studiju darbs, kuru nodrošina Ventspils Augstskolas un citu augstskolu pieaicinātie pasniedzēji, 2. kursa maģistranti papildus studijām strādā praksi.

### 3.3. Starpaugstskolu un starptautiskā sadarbība

VeA uzņēmējdarbības vadības maģistra profesionālās studiju programmas sadarbība ar līdzīgam studiju programmām Latvijā notiek dažādās formās.

Svarīga viedokļu apmaiņa un programmu saskaņošana notika profesijas standarta izstrādes gaitā 2002.gadā pavasarī, kad pēc IZM iniciatīvas notika vairākās uzņēmējdarbības vadības studiju programmu direktoru sēdes un tika saskaņoti viedokļi par programmas mērķiem, saturu, struktūru.

Realizējot uzņēmējdarbības vadības maģistra profesionālo studiju programmu, VeA izveidojās ciešā sadarbība ar LU, LLU, DU, RTU. VeA programmas docētāji piedalās šo augstskolu līdzīgo programmu īstenošanā un šo augstskolu docētāji pasniedz VeA, notiek dalība zinātniskās konferencēs un kopēju zinātnisku publikāciju veidošana, palīdzība akadēmiskā personāla sagatavošanā, uzņemot VeA docētājus doktorantūrā, palīdzība konkursu organizēšanā VeA asociēto profesoru sastāva veidošanā.

Šī sadarbība dod spēcīgu impulsu savstarpēju zinātniski pētniecisku programmu izveidei, programmu saskaņošanai, pieredzes apmaiņai, zinātnisku konferenču un simpoziju organizēšanai. Šo saišu ar citām programmām radīšana un pastāvēšana pavērs iespējas jauniem akadēmiskiem un lietišķa rakstura pētījumiem, kuru veikšana ir viena no VeA pamatfunkcijām.

Starptautiski akadēmiskie sadarbības līgumi Ventspils Augstskolai dotajā brīdī ir noslēgti ar Deggendorfas Universitāti (Vācija), Tampere Polytechnic Business School un Laurea Polytechnic (Somija), Agderas Augstskolu (Norvēģija), Vestkistes Augstskolu (Vācija). Sadarbības līgumu ietvaros notiek studentu un pasniedzēju apmaiņas vizītes, kas ir ļoti svarīgas informācijas apmaiņai par situācijām citās augstskolās, studiju programmu līmeņu salīdzināšanai.

Papildus starptautiskiem akadēmiskiem sadarbības līgumiem notiek pasniedzēju apmaiņa stažēšanās formā (L.Piusa, Kīles Kristiāna Albrehta universitāte) un piedalīšanās starptautiskās konferencēs un semināros (J.Vucāns, P. Zālīte, A.Jaunzems, S.Hilkevičs un citi). VeA mācībspēki pēdējo divu gadu laikā apmeklēja augstskolas Vācijā, Somijā, Lietuvā, Igaunijā, Beļģijā, Zviedrijā, Lielbritānijā un citās valstīs.

Augstskolas docētāji, veidojot un tālāk attīstot studiju programmas, konsultējas un uztur regulārus akadēmiskus kontaktus ar kolēģiem Eirofakultātē, turpinās sadarbība arī ar Vācijas, Somijas, Norvēģijas augstskolām. Pēdējo divu gadu laikā, realizējot starptautisko mazā un vidējā biznesa konkurētspējas veicināšanas projektu CoCoNet (Co-operation Competitiveness Networking), augstskolai izveidojušies cieši akadēmiski un organizatoriska rakstura kontakti ar Turku (Somija) augstskolām un

mācību iestādēm – ar Turku Ekonomikas un Biznesa administrācijas augstskolu, ar Turku Politehnikumu, ar Turku novada Attīstības centru (TAD – Turku Area Development Centre), kā arī ar uzņēmējdarbību atbalstošajām un veicinošajām institūcijām Igaunijā – ar Igaunijas Mazā un vidējā biznesa asociāciju, ar Menedžmenta centru N.O.R.T. (Tartu), u.c.

Sadarbībā ar Lielbritānijas un Zviedrijas augstskolām VeA piedalās lielā starptautiskā projektā AVANTI informācijas tehnoloģiju jomā.

Ventspils Augstskolas starptautiskās aktivitātes dod maģistrantiem iespēju piedalīties starptautiska mēroga pētījumos. Daži no maģistrantiem (A.Apins, J.Freibergs, A.Kokare, I.Leinberga, R.Osikovskis) šo iespēju izmanto, izvēloties darbu tēmas par Latvijas lomas paaugstināšanu Eiropas enerģētikā, starptautisko inovatīvo biznesu, starptautisko investīciju piesaisti reģiona ekonomiskajai attīstībai, starptautisko kravu plūsmu izpēti, starptautisko sadarbību transporta attīstībā utt. Ir nepieciešams atzīmēt, ka vairāku VeA maģistrantu, kas strādā Ventspils pilsētas domes struktūrās un biznesā, tiešais darbs ir saistīts ar starptautiskām aktivitātēm un darbu ar ārzemju partneriem. Šīs saites arī ir plānots izmantot VeA starptautisko sakaru nostiprināšanai.

### **3.4. Programmas tehniskā bāze**

VeA materiāli tehniskā bāze ļauj nodrošināt Uzņēmējdarbības vadības profesionālo maģistra studiju programmu ar visiem nepieciešamiem materiāli-tehniskiem resursiem. Lekcijas un cita veida nodarbības notiek telpās, kur ir iespējas izmantot informācijas projicēšanas līdzekļus - filmplēvju projicēšanu vai datorprojicēšanu. Mācību nodarbībās, kā arī studentu patstāvīgajam darbam tiek izmantoti VeA docētāju sagatavoti mācību metodiskie materiāli. Semināru un praktisko darbu nodarbībās tiek pielietotas arī individuālā un komandas darba formas – referātu gatavošana un to publiska prezentēšana, situāciju analīzes, spēles veida situāciju simulēšana, u.tml.

Maģistrantu nodarbības notika piecas dienas nedēļā no 18:00 līdz 21:00 vakarā. Nodarbību pārcelšana uz agrāku laiku nav iespējama, tāpēc ka visi maģistranti strādā. Ir nepieciešams atzīmēt, ka intensīvais nodarbību grafiks no maģistrantiem prasa zināmu piepūli.

Maģistra studiju laikā maģistrantiem ir nepieciešams iziet praksi, jāizstrādā un jāizstāvē prakses atskaite. Maģistrantu prakse ir saistīta ar studiju programmu, un galvenais prakses mērķis ir pielietot studiju procesā apgūtās teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas konkrēto uzņēmuma problēmu risināšanai. Saskaņojot prakses uzdevumus ar uzņēmumiem, Ventspils Augstskola kontrolē, lai tie darba pienākumi, kurus veic maģistranti, būtu saskaņā ar studiju programmu. Pieredze liecina, ka uzņēmumi labprāt ņem Ventspils Augstskolas maģistrantus praksē, maģistranti ar prakses gaitu ir apmierināti, prakses vietu dotajā brīdī netrūkst.

Prakses atskaite ir maģistranta patstāvīgi veikts darbs, prakses atskaite ir jānoformē atbilstoši prakses atskaitēi izvirzītajām prasībām. Ar prakses nolikumu var iepazīties pie studiju programmas direktora.



Savu maģistru darbu tēmas maģistri izvēlas patstāvīgi, konsultējoties ar zinātniskiem vadītājiem. Parasti tā ir saistīta ar maģistranta praktiskās darbības sfēru. Tāpēc maģistranti, kas strādā banku sektorā, izvēlas tematus, kas saistīti ar bankām, tirdzniecībā strādājošie ar mārketingu, transporta sektorā strādājošie ar loģistiku. Maģistra darbu tēmu saraksts atrodas EPF dekanātā un pie programmas direktora.

Studiju programmas izpildes gaita 2004./2005. akadēmiskajā gadā ir bijusi veiksmīga un noritējusi atbilstoši sākotnēji izstrādātajai Uzņēmējdarbības vadības maģistra profesionālajai studiju programmai. Visi kursi tika nolasīti savlaicīgi saskaņā ar senāta apstiprināto studiju plānu.

#### 4. Uzņemšana 2005. gadā

Pamatojoties uz iepriekšējā gada pieredzi, arī 2005.gadā tika pievērsta lielāka uzmanība maģistrantu sagatavošanai un atlasei šī gada iestājeksmēnos. 2003. gadā pirmo reizi, stājoties maģistrantūrā, bija jāizpilda tests matemātikā un ekonomikā. Tests angļu valodā tika saglabāts pēc iepriekšējo gadu pieredzes. Arī šogad – 2005. gadā vasarā, stājoties maģistrantūrā, bija jāizpilda šie testi, kā arī notika pārrunas ar reflektantiem. Pārrunas veicināja iepazīšanos ar reflektantiem, kā arī palīdzēja noskaidrot viņu atbilstību studijām maģistrantūrā. Tika uzņemti 34 maģistranti, no kuriem 20 bija veiksmīgi izturējuši konkursu uz budžeta vietām.

Lielākā daļa ir strādājošie studenti, ir arī dažāda līmeņa vadītāji un vadītāju vietnieki pārsvarā Ventspils uzņēmumu darbinieki, Ventspils pilsētas domes vai tās institūciju darbinieki, pārstāvētas ir arī Ventspils banku filiāles un Valsts ieņēmumu dienests, lielākā daļa uzņemtie maģistranti dzīvo Ventspilī vai Ventspils rajonā.

Tāpat kā iepriekšējā gadā, arī šī gada iestājeksmēni maģistrantūrā parādīja, ka Ventspils Augstskolas absolventu zināšanu līmenis ir augsts - visas 20 budžeta vietas aizpildīja Ventspils Augstskolas iepriekšējā gada beidzēji.

Abu kursu maģistrantu vidū 80% ir Ventspils Augstskolas bijušie absolventi (21 no 30 2. kursā un 30 no 34 1. kursā).

#### 5. Studiju programmas attīstība līdz 2013. gadam

##### 5.1. Studiju programmas attīstības principi.

Kopš savas izveidošanas 1997. gadā, Ventspils Augstskola plāno savu darbu uz Ventspils Augstskolas attīstības koncepcijas pamata, kas tiek sastādīta uz piecu gadu periodu pārskatot to katru gadu. VeA attīstības koncepciju katru gadu izskata Ventspils pilsētas dome, tā ir pašvaldības līdzfinansējuma plānošanas pamats. Ventspils Augstskolas profesionālās studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” attīstība ir Ventspils Augstskolas attīstības koncepcijas sastāvdaļa.

Studiju programmas attīstības plāns balstās uz principu, kas ir iestrādāti programmas pamatā, tālāku attīstību.

Pirmais no principiem ir pēctecības princips. Maģistrantūras programma balstās uz vadības zinību bakalaura studiju programmas un ir orientēta uz mūsdienu uzņēmuma vadītāja sagatavošanu augstākā līmenī.

Otrais princips ir sabalansēšanas princips. Maģistrantūrā ir mērķtiecīgi saglabāt galveno bakalaura programmas bloku struktūru un augstākā līmenī sniegt zināšanās ekonomiskajā blokā, (makroekonomika, mikroekonomika, ekonometrija), pārvaldības teorijā (vispārēja pārvaldība, finansu pārvaldība, materiālo resursu pārvaldība, personāla pārvaldībā), mārketingā, informācijas tehnoloģijās, svešvalodās utt. Dziļāka specializācija ir iespējama tikai uz pietiekami plašas teorētiskas platformas.

Trešais princips ir atbilstība LR standartiem un saskaņa ar starptautiskiem standartiem.

Ceturtais princips ir evolūcijas princips. Programmas īstenošanas procedūra paredz programmas pilnveidošanu un korigēšanu. Ir nepieciešams atzīmēt, ka programmas uzlabošanai ir nepieciešama atgriezeniskā saite ar maģistrantiem, jo tikai tādā veidā var pielāgot programmu lietotāju vajadzībām. Nav iespējams izveidot maģistrantūras programmu uzreiz kā ideālu objektu, bez orientācijas uz konkrēto vietu, laiku, klausītāju kategoriju.

Piektais princips ir orientācija uz augstākas kvalifikācijas mācībspēkiem. Tālākā šo principu īstenošana ir programmas pilnveidošanas un nostiprināšanas avots.

Tālākai programmas attīstībai iespējams izdalīt sekojošus virzienus:

- 1) Studiju kursu pilnveidošana, stiprinot saites starp kursiem;
- 2) Kursu materiālu izstrāde un ievietošana vienotā informācijas sistēmā;
- 3) Priekšmetu, kas ir pasniegti angļu valodā, īpatsvara palielināšana;
- 4) Starptautiskās apmaiņas ar studentiem un pasniedzējiem intensificēšana;
- 5) Saišu nostiprināšana ar starptautiskiem darba devējiem;
- 6) Absolventu atbalsta sistēmas izveidošana;
- 7) Maģistrantu iesaistīšana starptautiskajos pētījumos un projektos;
- 8) Programmas materiāli tehniskās bāzes un finansēšanas nostiprināšana;
- 9) Programmas kvantitatīvo rādītāju salīdzināšana ar Eiropas MBA programmu rādītājiem;
- 10) VeA studiju programmas un Eiropas MBA programmu kvantitatīvo rādītāju izlīdzinājums.

Uzņēmējdarbības vadības maģistra profesionālās studiju programmas tālākās attīstības virzību un perspektīvu nosaka Latvijas integrācijas process Eiropas Savienībā, Latvijas ģeopolitiskais stāvoklis, ar to saistītā Latvijas ekonomikas "tilta funkcija" starptautiskajās globālajās biznesa plūsmās, inovatīvas un uz zināšanas balstītās ekonomikas attīstība. Lai turpinātu un veicinātu studiju programmas tālāko attīstību, ir nepieciešams nepārtraukti pielāgot studiju programmas saturu konkrētajai ekonomiskai situācijai Latvijā un Eiropā.

Tuvākos gados (2007.-2013.) VeA plānots paplašināt Eiropas un citu pasaules ekonomiski aktīvāko reģionu studijas, izstrādājot jaunas studiju programmas un paaugstinot attiecīgo docētāju akadēmisko kvalifikāciju. Sakarā ar orientāciju uz inovatīvo biznesu un uz zināšanām balstīto ekonomiku, ir nepieciešams izstrādāt jauni, aktuāli uzņēmējdarbības vadības kursi (piem. "Inovatīva biznesa organizēšana"), kas iekļaujami izvēles kursu sarakstā vai programmas apakšspecializācijā. Jāpieaicina

jauni kvalificēti docētāji, to skaitā vieslektori gan no ārvalstīm, izmantojot gan Eiropas Eiropas fakultātes, Latvijas Universitātes, gan Rīgas Tehniskās Universitātes, Latvijas Lauksaimniecības Universitātes u.c. augstskolu mācībspēkus.

Zinātniski pētnieciskā darba jomā ir nepieciešams turpināt dalību aktuālās Eiropas mēroga un Latvijas zinātniski pētnieciskās programmās, kuru pētījumos aktīvi jāiesaista uzņēmējdarbības vadības maģistranti ar maģistra darbu izstrādi.

Uzņēmējdarbības vadības maģistra profesionālās studiju programmas materiālās un informatīvās bāzes nodrošinājumā pastāvīgi jāatjauno datoru parks ar pietiekami jaudīgiem un moderniem datoriem un tiem atbilstošu programmatūru. Nozīmīga VeA datoru parka atjaunošana tiek plānota 2006. gadā. VeA bibliotēkas fondi nepārtraukti jāpapildina ar jaunāko, pasaulē atzīto mācību un zinātnisko literatūru, komplektēšanas darbā izmantojot izdevniecību reklāmu katalogus, starptautisko grāmatu izstāžu un elektroniskās komercijas radītās iespējas.

Ventspils Augstskolai ir laba materiālā un tehniskā bāze, kvalificēts pasniedzēju sastāvs, mūsu studējošo sagatavošanas līmenis salīdzinājumā ar citām Latvijas un dažām Eiropas augstskolām ir pietiekoši augsts. (Mūsu pasniedzējiem, kuriem ir bijusi iespēja strādāt Latvijas un ārzemju augstskolās, ir bijusi iespēja to salīdzināt). Tomēr ir jautājumi, kuriem jāpievērš īpaša uzmanība, piemēram, jāpaaugstina pasniedzēju kvalifikācija un jāpalielina profesoru skaits, ir nepieciešams risināt materiālas un tehniskās bāzes jautājumus, paplašināt sadarbību ar ārzemju augstskolām, kas prasa līdzekļus komandējumiem, paaugstināt zinātniskā darba līmeni. Sakarā ar to, ka 2005. gadā VeA tika izveidots Inženierpētniecības centrs, maģistrantu iesaistīšana šī centra aktivitātēs dod iespēju atrisināt maģistrantu pētījumu finansēšanas problēmas.

Lai nodrošinātu reflektantu piesaisti no tālākiem Latvijas reģioniem, kā arī izveidotu strādājošajiem maģistrantiem piemērotāku, ne tik intensīvu studiju darba režīmu, 2006.-2007. gados ir paredzēts strādāt pie studiju programmas nepilna laika studiju formas izveides, izmantojot jaunās apmācības formas, tādas kā tālmācība. Ir paredzēts organizēt atsevišķu programmas moduļu apguvi tādā režīmā, kad studiju kursu apguve notiek galvenokārt kā patstāvīgais darbs.

Mūsdienās izglītība augstākajos līmeņos (maģistratūra, doktorantūra) ir neapšaubāmi jāsaista ar pētniecisko darbu attiecīgajos virzienos. Tā kā maģistranti pamatā ir jau iesaistīti dažādu iestāžu vai firmu darbā, tad par kvalifikācijas darbu tēmu aktualitāti nebūtu jāšaubās. Otrs svarīgs aspekts ir darba izstrādes līmenis. Lai to nodrošinātu, būtu nepieciešams, lai Ventspilī uz vietas būtu pēc iespējas liels skaits augsti kvalificētu potenciālo pētniecisko darbu vadītāju. Šai sakarībā Ventspils Augstskolai ir iespēja piesaistīt maģistrantu sagatavošanai Inženierpētniecības centra un Tehnoloģiju pārneses centra speciālistus.

Gan pētnieciskais darbs, gan arī pats business kļūst arvien internacionālāks. Pēc iespējas aktīvāka iesaistīšanās starptautiskajās aktivitātēs ir ne tikai būtiski aspekti studentu sagatavošanā, bet arī vitāli svarīgs aspekts augstskolas un studiju programmas ilgspejīgai attīstībai. Uzņēmējdarbības vadības maģistra profesionālās studiju programmas tālākās attīstības virzību un perspektīvu nosaka Latvijas integrācijas process Eiropas Savienībā. Šajā sakarā arī ekspertu komisija akreditācijas laikā sagatavoja ziņojumu, kurā bija minētas rekomendācijas izstrādāt un piedāvāt arī jaunus studiju kursus, iekļaujot tajos jautājumus par Latvijas dalību Eiropas Savienībā.

## *5.2. Maģistra darbu izstrādes pilnveidošana*

Maģistra darba izstrāde un aizstāvēšana ir studiju programmu noslēdzošais etaps un maģistra darbu līmenis ir svarīgākais programmas kvalitātes radītājs. Ir nepieciešams atzīmēt, ka galvenais maģistra darbu kvalitātes paaugstināšanas faktors ir maģistra darba izstrādes plāna izstrāde, apstiprināšana un stingra kontrole. 2005. gada pieredze liecina, ka ar plānu izstrādi un apstiprināšanu būtisku problēmu nav, bet ar izpildes kontroli situācija vēl nav pietiekami laba. Maģistrantu pārslogošanas dēļ daži darbu vadītāji pieļauj novirzes no darba plāna, kas negatīvi ietekmē darba līmeni. Ir nepieciešams stingrāk izvērtēt un kontrolēt maģistru darbu izstrādes gaitu, lai nepieļautu situāciju, ka daļa maģistrantu nav izstrādājuši vai nespēj aizstāvēt izstrādātos maģistra darbus. 2005. gadā situācija šajā jomā attiecībā pret 2004. gadu bija uzlabojusies, jo ja iepriekšējos gados 8 maģistranti nespēja izstrādāt vai aizstāvēt izstrādātos maģistra darbus, tad šogad tādi bija tikai 3.

Daudz aktīvāk jāiesaista topošie uzņēmējdarbības vadības maģistranti zinātniski pētnieciskā darbā starptautiskā līmenī, ir jāpiedāvā piedalīties aktuālās Eiropas mēroga zinātniski pētnieciskās programmās. Jānostiprina maģistra darbu pētījumu praktiskais raksturs, praktiskā vērtība un nozīme.

## *5.2. Studiju programmas fokusēšana uz inovatīvo biznesu*

Pēc iestāšanās Eiropas Savienībā Latvijas ražotājiem un pakalpojumu sniedzējiem ir jākonkurē ar visu Eiropas Savienības dalībvalstu uzņēmumiem. Veiksmīgas uzņēmējdarbības pamatā ir efektīvākas ražošanas vai pakalpojumu sniegšanas metodes izmantošana, kas ļauj taupīt resursus. Ekonomikai attīstoties, jebkurā valstī ir novērojama tendence intelektuālajiem un finanšu resursiem koncentrēties ekonomiskās attīstības centros, kas ir atbalsta punkti kopējai reģionālajai un nacionālajai attīstībai. Bieži šo ekonomisko attīstības centru izveidošanās pamatā ir inovatīvu ideju un risinājumu atklāšana esošo resursu izmantošanā, kas ļauj, piemēram, uzsākt jaunu darba metožu vai tehnoloģiju pielietošanu ražošanā. Inovatīvu ideju izmantošana ļauj veiksmīgi konkurēt brīvā tirgus ekonomikā, palielinot ražošanas apjomus un samazinot ražošanas pašizmaksu, tādējādi inovāciju izmantošana izglītībā, zinātnē un uzņēmējdarbībā ir būtisks nosacījums ekonomiskās izaugsmes tempa palielināšanai. Viens no galvenajiem priekšnosacījumiem inovatīvo biznesa ideju īstenošanā ir kvalificēta darbaspēka piesaistīšana, kas nodrošinātu kvalitatīvu un efektīvu ražošanas procesu. Kā liecina statistikas dati un valstī veiktie pētījumi, specifiskās nozarēs trūkst darba tirgus prasībām atbilstošu darbinieku. Šis apstāklis būtiski ietekmē uz attīstību orientēto nozaru spēju ietekmēt kopprodukta pieaugumu. Kvalificēta darbaspēka sagatavošana inovatīvam biznesam ir VeA uzņēmējdarbības vadības maģistrantūras attīstības mērķis. Perspektīvā mācību programma būs ar spēcīgu motivāciju studentiem ne tikai iegūt zināšanas, bet arī tās praktiski pielietot jaunu uzņēmumu veidošanā, veicinot kopējo ekonomisko un sociālo attīstību Kurzemes reģionā un valstī kopumā. Programmas attīstības rezultātā tiks radīta sasaiste starp izglītību un industriju, veicinot pētniecības un inovāciju komercializāciju līdz jaunu uzņēmumu veidošanai, kas saskan arī ar ES galotņu sanāsmēs Lisabonā (2000) un Barselonā (2002) pieņemtajiem lēmumiem par vienotas Eiropas pētniecības un zināšanu izplatīšanas telpas izveidi ar koordinētu un efektīvu zināšanu apmaiņu

64

starp visiem saimnieciskajā darbībā iesaistītajiem sektoriem. Ir nepieciešams izstrādāt un piedāvāt arī jaunus studiju kursus, iekļaujot tajos inovatīva biznesa attīstības problēmas. Perspektīvā ir plānots 2006. gadā izveidot esošas programmas ietvaros inovatīvā biznesa apakšspecializāciju.

### 5.3. Angļu valodas lomas mācību procesā paaugstināšana

Informācijas tehnoloģiju tālāka attīstība paver plašākas iespējas klausīties lekciju kursus videokonferences režīmā no citu Latvijas un ārvalstu augstskolām. Ventspils Augstskola ir aprīkota ar tām nepieciešamo komunikācijas aparatūru un 2005. gadā VeA studentiem un maģistrantiem tika piedāvāta iespēja noklausīties lekcijas no Karaliskās Tehnoloģiju augstskolas (Zviedrija) un Ziemeļteksasas universitātes (ASV). Tādu iespēju tālāka attīstība prasa no maģistrantiem ievērojamu angļu valodas līmeņa paaugstināšanu un pieredze liecina, ka ne visi maģistranti ir spējīgi pilnībā apgūt jauno materiālu, ja lekcijas tiek lasītas angļu valodā. Līdz ar to ir nepieciešama tālāka angļu valodas ka biznesa valodas attīstīšana.

Ilgākā laika periodā turpmāk ir plānots piedāvāt maģistrantiem arī citus studiju kursus angļu valodā, ka arī uzaicināt ārzemju vieslektoros šādu kursu pasniegšanai.

### 5.4. Pasniedzēju kvalifikācija

Ventspils Augstskola pievērš lielu uzmanību maģistra profesionālās studiju programmas docētāju atlasei, atjaunošanai, apmācībai un attīstībai. Šis darbs iekļauj vairākus pasākumus. Mācībspēku kvalifikācija tiek vērtēta, balstoties uz sekojošiem zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas un organizatoriskās kompetences kritērijiem:

- 1) publikācijas Latvijas Zinātnes padomes apstiprinātajos vispāratzītajos recenzējamos izdevumos,
- 2) referāti starptautiskās zinātniskās konferencēs,
- 3) Latvijas Zinātnes padomes un citu valsts pētījumu projektu un programmu vadība vai līdzdalība to īstenošanā,
- 4) Starptautiski finansētu pētījumu projektu vadība vai izpilde,
- 5) Zinātnisko līgumdarbu vadība vai līdzdalība to īstenošanā,
- 6) promocijas un maģistra darbu vadība,
- 7) studiju programmu izstrāde un vadība,
- 8) zinātnisko un akadēmisko komisiju vai koleģiālo institūciju vadība vai līdzdalība to darbībā,
- 9) starptautisko konferenču organizācijas komisijas vadība vai līdzdalība to darbībā u.c.

Pēc augstāk minētajiem kritērijiem docētāji atbilst prasībām, kas ir izvirzītas attiecīgo akadēmisko amatu pārstāvjiem – profesoriem, asociētiem profesoriem, lektoriem. Maģistrantu aptaujas liecina, ka visi maģistranti augstu vērtē docētāju profesionālo līmeni.

Pašreiz 65% no docētājiem, kas nodrošina Uzņēmējdarbības vadības maģistra programmu, ir doktora grāds.

Slēdzot darba līgumu ar mācībspēkiem no citām augstskolām, priekšroka tiek dota pretendentiem ar augstāku zinātnisko kvalifikāciju un pieredzi starptautisku lietišķu pētījumu projektu vadīšanā.

Jautājumi par personāla atlases, atjaunošanas, apmācības un attīstības problēmām tiek regulāri skatīti Studiju padomes sēdēs, EPF Domes sēdēs, katedras sēdēs. Notiek arī maģistrantu aptaujas par nodarbību kvalitāti, kuru rezultāti tiek ņemti vērā akadēmiskā personāla komplektēšanā.

### **5.5. Maģistrantu skaita uzturēšana, programmas popularizēšana**

2005. gadā tika pievērsta lielāka uzmanība programmas popularizēšanai – publikācijām prese, raidījumiem radio, citiem mārketinga pasākumiem, ka arī maģistrantu stingrākai atlasei iestāšanās stadijā. 2005.gadā iestājpārbaudījumos notika testi matemātikā, ekonomikā, angļu valodā, konkurss uz budžeta vietām bija. 2006. gadā ir plānots izdot bukletu par studiju programmu.

Programmas popularizēšanas pasākumos ir nepieciešams atzīmēt, ka maģistrantiem ir iespējas piedalīties dažādās zinātniskās konferencēs par viņus interesējošām tēmām, ka arī to, kā Ventspils Augstskola piedalās daudzos starptautiska līmeņa projektos, maģistrantiem ir iespēja iesaistīties šajos projektos, kas nodrošina reālu pamatu maģistra darbu tēmām.

Nākotnē lielāku uzmanību vajadzētu pievērst studiju programmas darba režīmam, jo studiju programmu (vismaz 1. studiju gadā) attiecīgajā kvalitātē reāli var apgūt tikai tie maģistranti, kuri dzīvo Ventspilī vai tās apkārtnē (šī iemesla dēļ no studijām ir atteikušies 2 maģistranti).

Vēlams palielināt potenciālo maģistrantu un pasniedzēju savstarpējos kontaktus – organizēt sapulces vai arī individuālas pārrunas, kurās var iegūt papildus informāciju par studijām un studiju kursu realizāciju.